

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สรรพากร ซึ่งทำหน้าที่ในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี ในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 จำนวน 204 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาพบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 91.18 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 61.77 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 56.86 มีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 55.39 ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 71.57 และปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 30.39

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการตรวจสอบงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรอง

โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเปรียบเทียบกับ การตรวจสอบและรับรองบัญชี โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าคุณภาพไม่มีความแตกต่างกัน จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 60.78 โดยปัจจัยที่เห็นว่าส่งผลต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินมากที่สุด คือ ผู้ทำบัญชี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 55.88

ส่วนประกอบของงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์ ข้อมูลมากที่สุด คือ งบกำไรขาดทุน จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 98.53 และงบกำไรขาดทุน ก็ เป็นงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 80.88

การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามใช้งบการเงิน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ มากที่สุด จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 97.06 รายการในงบการเงินที่ให้ความสำคัญ มากที่สุดคือ รายการรายได้และ ค่าใช้จ่าย จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 96.08

คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตเปรียบเทียบการตรวจสอบและรับรองบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากร

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบ ภาษีอากรทุกกลุ่มเห็นว่า คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น โดยผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตเปรียบเทียบกับตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร คุณภาพไม่มี ความแตกต่างกัน

คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตเปรียบเทียบการตรวจสอบและรับรองบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำแนกตามสังกัด สำนักงานสรรพากรพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เห็นว่า คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเปรียบเทียบกับ การตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร คุณภาพไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ผู้ตอบ แบบสอบถามซึ่งสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ส่วนใหญ่ เห็นว่าคุณภาพมีความแตกต่างกัน และ ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอนเห็นว่าคุณภาพมีความแตกต่างกัน และมีคุณภาพไม่แตกต่างกันในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า มีผลต่อคุณภาพข้อมูล ในงบการเงินมากที่สุด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในการตรวจสอบภาษีอากร

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากร ส่วนใหญ่ เห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชี ยกเว้นผู้ตอบ แบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรมากกว่า 20 ปี เห็นว่าปัจจัยที่ มีผลต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินมากที่สุดคือ ผู้ประกอบการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

**ปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีผลต่อคุณภาพข้อมูล ในงบการเงินมากที่สุด
จำแนกตามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่**

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชี ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน เห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินมากที่สุดคือ ผู้ประกอบการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

**ส่วนประกอบของงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์
ข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในการตรวจสอบภาษีอากร**

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรส่วนใหญ่ เห็นว่า ส่วนประกอบของงบการเงินที่ใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุดคือ งบกำไรขาดทุน ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรมากกว่า 20 ปี ใช้ส่วนประกอบของงบการเงินไม่ว่าจะเป็น งบกำไรขาดทุน งบดุล หมายเหตุประกอบงบการเงิน ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลในสัดส่วนที่เท่ากันทั้ง 3 ส่วนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทั้ง 3 ส่วน

**ส่วนประกอบของงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์
ข้อมูล จำแนกตามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่**

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ เห็นว่า ส่วนประกอบของงบการเงินที่ใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุดคือ งบกำไรขาดทุน ยกเว้น ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน เห็นว่า ส่วนประกอบของงบการเงินที่ใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุดมีจำนวนเท่ากันคือ งบกำไรขาดทุนและหมายเหตุประกอบงบการเงิน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน เห็นว่า ส่วนประกอบของงบการเงินที่ใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุดมีจำนวนเท่ากันทั้ง 3 คือ งบกำไรขาดทุน งบดุล และหมายเหตุประกอบงบการเงิน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

**งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุด ในการตรวจสอบวิเคราะห์
ข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในการตรวจสอบภาษีอากร**

จากการศึกษาพบว่า งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล คือ งบกำไรขาดทุน ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษี

อากร มากกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญกับงบกำไรขาดทุนและหมายเหตุประกอบงบการเงินมากที่สุด ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล ในจำนวนที่เท่ากันคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40

งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบวิเคราะห์ ข้อมูล จำแนกตามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ให้ความสำคัญกับงบกำไรขาดทุน มากที่สุดในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการใช้งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในการตรวจสอบภาษีอากร

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากร ส่วนใหญ่ ใช้งบการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่มีความสัมพันธ์กับ รายได้ ยกเว้น ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรมากกว่า 20 ปี มีวัตถุประสงค์ในการใช้งบการเงินเพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประกอบการของกิจการปีปัจจุบันกับปีก่อน มากที่สุด มีจำนวน เท่ากัน คือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

วัตถุประสงค์ของการใช้งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ใช้งบ การเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ ยกเว้น ผู้ตอบ แบบสอบถามซึ่งสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา ใช้งบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ และเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของผลการ ประกอบการกับจำนวนภาษีที่ชำระ มากที่สุด จำนวนเท่ากัน คือ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

รายการในงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ในการตรวจสอบวิเคราะห์ ข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในการตรวจสอบภาษีอากร

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรทุก ระดับ ให้ความสำคัญกับรายการรายได้และค่าใช้จ่าย ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล มากที่สุด

รายการในงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ ในการตรวจสอบวิเคราะห์ ข้อมูล จำแนกตามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ให้ความสำคัญกับรายการรายได้และค่าใช้จ่าย ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุด ยกเว้น ผู้ตอบ แบบสอบถามซึ่งสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอนให้ความสำคัญกับรายการรายได้และ

ค่าใช้จ่ายกับรายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล มากที่สุดเท่ากัน จำนวนเท่ากันคือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่ศึกษาได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยได้ทำการสรุปผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงิน ในภาพรวมของงบการเงินทั้งหมดซึ่งแบ่งความคิดเห็น ออกเป็นด้านต่างๆ 4 ด้านด้วยกันคือ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.34) โดยแสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพด้านความเข้าใจได้ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.50) และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.07)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรแต่ละด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเห็นว่าคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดคุณภาพแต่ละด้าน พบว่า

กลุ่มผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพทุกด้านอยู่ในระดับมีคุณภาพมาก ซึ่งคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.17) และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.75)

กลุ่มผู้มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพทุกด้านอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง ซึ่งคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.45) และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.03)

กลุ่มผู้มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง ยกเว้นคุณภาพด้านความเข้าใจได้ มีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพ

มาก ซึ่งเป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.59) และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.09)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากร

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรต่ำกว่า หรือเท่ากับ 10 และ 11-20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรมากกว่า 20 ปี เห็นว่าคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพมาก และเมื่อพิจารณารายละเอียดคุณภาพในแต่ละด้านพบว่า

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่เหมือนกันว่า คุณภาพด้านความเข้าใจได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรแต่ละด้านจำแนกตามตำแหน่งงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามในทุกตำแหน่งงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง และเมื่อพิจารณารายละเอียดคุณภาพในแต่ละด้านพบว่า

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษีและกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในตำแหน่งนักวิชาการสรรพากร เห็นว่าคุณภาพด้านความเข้าใจได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในตำแหน่งเจ้าพนักงานสรรพากรและกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในตำแหน่งอื่นๆ เห็นว่าคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรแต่ละด้านจำแนกตามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 เห็นว่าคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพมาก และเมื่อพิจารณารายละเอียดคุณภาพในแต่ละด้านพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1, ลำปาง เชียงราย น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน มีความคิดเห็นว่าคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร คุณภาพด้านความเข้าใจได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด และสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูนและสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ มีความคิดเห็นว่าคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพสูงสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทุกสังกัด มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่าคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร คุณภาพด้านความเชื่อถือได้เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด ยกเว้น ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา เห็นว่าคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด และผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน เห็นว่าคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันได้ เป็นด้านที่มีคุณภาพต่ำสุด

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.04) และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ไม่มีการเปิดเผยถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ค่าเฉลี่ย 3.21) และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ รายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบกำไรขาดทุน (ค่าเฉลี่ย 2.77)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรทุกระดับ มีความเห็นว่าปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาในรายละเอียดของปัญหา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี และมากกว่า 20 ปี เห็นว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุน คือ ไม่มีการเปิดเผยถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ 11-20 ปี เห็นว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาการบันทึกรายได้จากการดำเนินงานไม่ตรงตามเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชี และสำหรับปัญหาที่พบน้อยที่สุดจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุน ผู้ตอบ

แบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรทุกกลุ่ม เห็นว่า ปัญหา รายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบกำไรขาดทุน ถือเป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุดในการตรวจสอบงบกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ มีความเห็นว่าปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 เชียงใหม่ 2 ลำพูน เชียงราย และน่าน เห็นว่า ปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ ไม่มีการเปิดเผยถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางและแพร่ เห็นว่าปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ บันทึกกรายได้จากการดำเนินงานไม่ตรงตามเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา เห็นว่าปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ มีการจัดประเภทรายการต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารไม่ถูกต้อง และผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน เห็นว่า ปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ กิจการมีการรับรู้รายการกำไรหรือรายได้ที่ยังไม่เกิดขึ้น ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 เชียงใหม่ 2 ลำปาง ลำพูน น่าน พะเยา พบว่ามีปัญหาน้อยที่สุดในการตรวจสอบงบกำไรขาดทุนคือ ปัญหารายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบกำไรขาดทุน ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย และแพร่ เห็นว่าปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือกิจการมีการรับรู้รายการกำไรหรือรายได้ที่ยังไม่เกิดขึ้น ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน เห็นว่าปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ มีการจัดประเภทรายการต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารไม่ถูกต้อง ไม่มีการเปิดเผยถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และรายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบกำไรขาดทุน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากการตรวจสอบงบดุลที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบงบดุลที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.94) และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดพบว่า ปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ รายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของที่แสดงในงบดุล เป็นรายการที่ไม่มีอยู่จริง ณ วันที่ที่ระบุไว้ในงบดุล (ค่าเฉลี่ย 3.19) และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ รายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบดุล (ค่าเฉลี่ย 2.64)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรทุกระดับ มีความเห็นว่าปัญหาที่พบจากการตรวจสอบบุคคลที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาในรายละเอียดของปัญหาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรทุกกลุ่มเห็นว่า ปัญหาปัญหารายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของที่แสดงในงบดุล เป็นรายการที่ไม่มีอยู่จริง ณ วันที่ที่ระบุไว้ในงบดุล เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด และสำหรับปัญหาที่พบน้อยที่สุดผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 10 ปีและมากกว่า 20 ปี เห็นว่ามีด้วยกัน 2 ปัญหาคือ มีการจัดประเภทรายการสินทรัพย์ หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนไม่ถูกต้อง และรายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบดุล แต่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ 11-20 ปี เห็นว่า ปัญหา รายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบดุล เป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุดเพียงปัญหาเดียว

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ มีความเห็นว่าปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบบุคคลที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 เชียงราย แพร่ น่าน และพะเยา เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของที่แสดงในงบดุล เป็นรายการที่ไม่มีอยู่จริง ณ วันที่ที่ระบุไว้ในงบดุล ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ลำปาง และแม่ฮ่องสอน เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงในงบดุล เป็นสินทรัพย์ที่กิจการไม่มีกรรมสิทธิ์อย่างแท้จริงและเป็นหนี้สินที่กิจการไม่มีภาระต้องชำระอย่างแท้จริง และผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูนเห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุดมีด้วยกัน 2 ปัญหาคือ รายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของที่แสดงในงบดุล เป็นรายการที่ไม่มีอยู่จริง ณ วันที่ที่ระบุไว้ในงบดุล และรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงในงบดุล เป็นสินทรัพย์ที่กิจการไม่มีกรรมสิทธิ์อย่างแท้จริงและเป็นหนี้สินที่กิจการไม่มีภาระต้องชำระอย่างแท้จริง สำหรับปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เห็นว่ามีปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ รายละเอียดประกอบรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ไม่ตรงกับรายการที่แสดงในงบดุล ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน เห็นว่าปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ มีการจัดประเภทรายการสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนไม่ถูกต้อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากการตรวจสอบหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.86) และเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือ กิจการไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายการเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ (ค่าเฉลี่ย 3.31) และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ กิจการไม่มีการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน (ค่าเฉลี่ย 2.42)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรทุกระดับ มีความเห็นว่าปัญหาที่พบจากการตรวจสอบหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาในรายละเอียดของปัญหาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 ปีและ 11-20 ปี เห็นว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ กิจการไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายการเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ และผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุดมีด้วยกัน 2 ปัญหาคือ กิจการไม่เปิดเผยนโยบายการบัญชี และรายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และกิจการไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายการเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 ปีและ 11-20 ปี เห็นว่า เป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ กิจการไม่มีการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี เห็นว่าปัญหาที่พบน้อยที่สุดมีด้วยกัน 2 ปัญหาคือ ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ไม่ตรงกับข้อมูลในงบกำไรขาดทุนและงบดุล และ กิจการไม่มีการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ มีความเห็นว่าปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา เห็นว่าปัญหาดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัญหาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 เชียงใหม่ 2 ลำปาง ลำพูน เชียงราย แพร่ และพะเยา เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือ กิจการไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายการเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุดมีด้วยกัน 2 ปัญหาคือ กิจการไม่เปิดเผยนโยบายการบัญชี และรายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และ

กิจการไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายการเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน เห็นว่าปัญหาที่พบบ่อยที่สุดคือ กิจการไม่มีการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินสำหรับปัญหาที่พบน้อยที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทุกสังกัดเห็นว่า ปัญหากิจการไม่มีการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุด ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 เห็นว่าปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ไม่ตรงกับข้อมูลในงบกำไรขาดทุนและงบดุล และผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอนเห็นว่าเป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ กิจการไม่เปิดเผยนโยบายการบัญชี และรายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามในการปรับปรุงคุณภาพของงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้เสนอให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ความสำคัญโดยผู้ตรวจสอบหลักฐานการจ่ายค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนสูงผิดปกติ และผู้ตรวจสอบนับสินค้าคงเหลือตลอดจนรายการที่มีนัยสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ก่อนที่จะลงลายมือชื่อรับรองงบการเงินดังกล่าว และควรจัดทำงบการเงิน โดยใช้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงของการประกอบการ ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีตลอดจนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ภาษีอากร เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อผู้ใช้งบการเงิน ควรมีการเปิดเผยถึงรายการที่มีนัยสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจผิดพลาดหากไม่ได้รับรู้เหตุการณ์ดังกล่าว ให้เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ใช้งบการเงิน และควรมีความรู้ความเข้าใจและทราบถึงลักษณะของการดำเนินธุรกิจในกิจการที่ตนเองทำการตรวจสอบ หากมิได้เข้าใจถึงลักษณะของการดำเนินธุรกิจที่ตรวจสอบ ไม่ควรลงลายมือชื่อเพื่อรับรองงบการเงินดังกล่าว ควรให้ความรู้ความเข้าใจต่อผู้ประกอบการ เกี่ยวกับความสำคัญของงบการเงินที่จัดทำขึ้นว่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง ในส่วนของกรมสรรพากรควรมีการออกกฎระเบียบและบทลงโทษที่แก่ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่ลงลายมือชื่อโดยไม่ได้ทำการสอบหรือพบว่างบการเงินที่ตรวจสอบนั้นมีข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน เพื่องบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะได้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน

อภิปรายผลการศึกษา

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและแสดงความเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เปรียบเทียบกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร คุณภาพไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นวรัตน์ รัตน โยธิน (2549) เรื่องทัศนคติของผู้ประกอบการห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้บริการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่พบว่า ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจต่อการใช้บริการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเห็นว่าสามารถตรวจสอบและรับรองบัญชีได้อย่างถูกต้องและทันเวลาต่อการยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมสรรพากร

2. ปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า มีผลต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินมากที่สุด คือ ผู้ทำบัญชี และส่วนประกอบของงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ในการตรวจสอบวิเคราะห์ ข้อมูลคือ งบกำไรขาดทุน งบดุล และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตลอดจนส่วนประกอบอื่นๆ (งบทดลอง, รายงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร, เอกสารประกอบการลงบัญชี, บัญชีแยกประเภท) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่า งบการเงินที่ใช้ในการพิจารณาสินเชื่อมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ งบกำไรขาดทุน งบดุล และงบกระแสเงินสด

3. งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล คือ งบกำไรขาดทุน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นที ศรีสุทธิ (2547) เรื่องข้อมูลทางการเงินที่มีผลต่อการพิจารณาสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของธนาคารออมสินภาค 7 ที่พบว่า ข้อมูลในงบการเงินที่มีผลต่อการพิจารณาสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุดคือ ข้อมูลจากงบกำไรขาดทุน และสอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่า ข้อมูลในงบการเงินที่ผู้พิจารณาสินเชื่อของธนาคารให้ความสำคัญมากที่สุดในการพิจารณาสินเชื่อระยะยาวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ข้อมูลในงบกำไรขาดทุน

4. วัตถุประสงค์ของการใช้งบการเงินในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามใช้งบการเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่มีความสัมพันธ์กับรายได้มากที่สุด ซึ่งรายการที่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ รายการรายได้และค่าใช้จ่าย รองลงมาคือ รายการกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความ

คิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่ารายการในงบการเงินที่ผู้พิจารณาสินเชื่อให้ความสำคัญในการพิจารณาสินเชื่อระยะยาวได้แก่ รายการกำไร หรือขาดทุน รายการรายได้และค่าใช้จ่าย

5. คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง โดยแสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพด้านความเข้าใจได้ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.50) และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.07) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่าคุณภาพของงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพมาก แต่สอดคล้องกันในประเด็นที่ว่าคุณภาพด้านความเข้าใจได้มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด และคุณภาพด้านความเชื่อถือได้ของข้อมูลเป็นด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6. ปัญหาที่พบจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ไม่มีการเปิดเผยถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่า ปัญหาของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารส่วนใหญ่จากการใช้งบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญในงบการเงินยังไม่เพียงพอ

7. ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบงบดุลที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ รายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นที่แสดงในงบดุล เป็นรายการที่ไม่มีอยู่จริง ณ วันที่ที่ระบุไว้ในงบดุล ซึ่งปัญหาดังกล่าว จะทำให้ข้อมูลในงบการเงินไม่สามารถสะท้อนถึงฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่าปัญหาของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารส่วนใหญ่จากการใช้งบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือรายการในงบการเงินไม่ถูกต้อง

8. ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบจากการตรวจสอบหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ พบว่าปัญหาที่

พบมากที่สุดคือ กิจการ ไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายการเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สวัสดิ์ หากิน (2552) เรื่องความคิดเห็นของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่พบว่า ปัญหาของผู้พิจารณาสินเชื่อระยะยาวของธนาคารส่วนใหญ่จากการใช้งบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญในงบการเงินยังไม่เพียงพอ ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาอนุมัติในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ข้อค้นพบ

จากการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (จำนวน 124 คน หรือร้อยละ 60.78 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 204 คน) เห็นว่าคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร คุณภาพไม่มีความแตกต่าง เมื่อเปรียบเทียบกับงบการเงินที่ตรวจสอบและแสดงความเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

2. งบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล คือ งบกำไรขาดทุน ไม่ว่าจะจำแนกกลุ่มตามประเภทการทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรหรือสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่

3. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง โดยแสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพด้านความเข้าใจได้อยู่ในระดับมีคุณภาพมาก แสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ คุณภาพด้านความเชื่อถือได้และคุณภาพด้านการเปรียบเทียบกันอยู่ในระดับมีคุณภาพปานกลาง

4. รายการรายได้และค่าใช้จ่ายถือเป็นรายการอันดับแรกๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ให้ความสำคัญในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ยกเว้นผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอนที่เห็นว่า รายการรายได้และค่าใช้จ่ายกับรายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นรายการที่ให้ความสำคัญมาเป็นอันดับแรกทั้งสองรายการ

5. ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 เห็นว่าคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวม อยู่ในระดับมีคุณภาพมาก ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าทุกสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่อื่นๆ

6. ปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีส่วนต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินมากที่สุดคือ ผู้ทำบัญชี ไม่ว่าจะจำแนกกลุ่มตามประเภทการทำงานในการตรวจสอบภาษีอากรหรือสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่

7. ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบมากที่สุดจากการตรวจสอบงบกำไรขาดทุน ซึ่งเป็นงบการเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูล คือ ปัญหาที่ไม่มีการเปิดเผยถึงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

8. ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพบมากที่สุดจากการตรวจสอบงบดุล คือ รายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นที่แสดงในงบดุลเป็นรายการที่ไม่มีอยู่จริง ณ วันที่ที่ระบุไว้ในงบดุล และปัญหาที่พบมากที่สุดจากการตรวจสอบหมายเหตุประกอบงบการเงิน คือ กิจการไม่เปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับรายการเงินกู้ยืมระยะยาว ซึ่งเป็นภาระผูกพันและข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตสำนักงานสรรพากรภาค 8 ต่อคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร ทำให้ทราบข้อมูลหลายประการ ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมและนำมาเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร ดังนี้

1. คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรโดยรวมที่ควรปรับปรุง เป็นลำดับแรกคือ คุณภาพด้านความเชื่อถือได้ ซึ่งประเด็นที่ควรพิจารณาปรับปรุงพัฒนา คือ ควรนำเสนองบการเงินด้วยการแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายที่แท้จริงจากการประกอบกิจการ ตลอดจนรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นที่แสดงในงบดุล ต้องเป็นรายการที่มีอยู่จริง ณ วันที่ที่ระบุไว้ในงบดุล และข้อมูลในงบการเงินนั้นจะต้องไม่ทำให้มีการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจผิดพลาด ตลอดจนจะต้องมีการบันทึกรายการที่มีนัยสำคัญและเปิดเผยอย่างครบถ้วน

2. ในการตรวจสอบและรับรองของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ควรมีความรู้ความเข้าใจ และทราบถึงลักษณะของการดำเนินธุรกิจในกิจการที่ตนเองทำการตรวจสอบ และควรให้

ความสำคัญต่อการคุ้มครองสอบรายการที่มีนัยสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาตัดสินใจของผู้ใช้บการเงิน ก่อนที่จะลงลายมือชื่อรับรอง เพื่อจะช่วยให้งบการเงินที่ตรวจสอบนั้นมีคุณภาพมากขึ้น

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของข้อมูลในงบการเงินที่จัดทำขึ้น ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร เพื่อจะได้ลดการหลีกเลี่ยงภาษีของผู้ประกอบการ โดยการจัดทำงบการเงินที่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งเมื่อผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจที่ดี และเห็นความสำคัญของงบการเงินที่จัดทำขึ้น ตลอดจนเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร จะทำให้การจัดทำบัญชีมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ส่งผลให้คุณภาพข้อมูลในงบการเงินที่ตรวจสอบและรับรองบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรย่อมมีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้ศึกษาเห็นว่าควรทำการศึกษาในหน่วยงานสรรพากรภาคอื่นๆ เพื่อนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันกับผลการศึกษาคั้งนี้